

Revisionsrapport

Granskning av Linköpings kommuns årsredovisning

Diarienummer: KS9 2018-10
Datum: 2018-03-28
Handläggare: Peter Alexandersson, Karin Andersson, Annica Engberg, Malin Eriksson
Organisation: Revisionskontoret, Linköpings kommun

Sammanfattning

Vi bedömer att årsredovisningen inklusive den sammanställda redovisningen ger en rättvisande bild av resultat och ställning i kommunen.

Likt varje år sedan den så kallade blandmodellen för redovisning av pensioner infördes har kommunen gjort avsteg från den lagstadgade redovisningsprincipen och redovisat pensionerna enligt fullfonderingsmodellen.

Under 2016 erhöll kommunen ett statsbidrag för ökat bostadsbyggande. Kommunen har periodiserat bidraget till 2017 och gjorde därmed ett avsteg från SKLs tolkning, att dessa ska intäktsföras 2016. På samma sätt har kommunen periodiserat det statsbidrag som avser 2017 till 2018.

Kommunen gjorde 2016 avsteg från rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendation 18.1 ”intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar”¹ när de redovisade ersättningar för ensamkommande flyktingbarn från Migrationsverket i balansräkningen. 2017 redovisar kommunen en del av statsbidragen som intäkt. Vi noterar att kommunen genomför en successiv anpassning till rekommendation 18.1.

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten och dess finansiering samt den ekonomiska ställningen. Årsredovisningen har, i allt väsentligt, upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed med undantag för redovisning av pensioner enligt fullfonderingsmodellen. Vår bedömning är vidare att verksamheten under året genomförts på ett ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att kommunen har en tillräcklig intern kontroll.

I årsredovisningen bedöms det finansiella målet utifrån sju indikatorer. Vår bedömning, utifrån kommunens redovisning, är att det finansiella målet uppnås för 2017.

För de övriga tio övergripande målen redovisas för vart och ett av målen i vilken riktning de indikatorer som är kopplade till respektive mål pekar. Någon utvärdering av målen har inte gjorts.

---

¹ Den av RKR publicerade Informationen ”redovisning av statsbidrag” förtydligar rekommendation 18.1.

Innehåll

1	Bakgrund	5
2	Revisionsfrågor	5
3	Granskningens omfattning och metod	5
	Granskningen av årsredovisningen omfattar:	5
4	Granskningsresultat	7
4.1	Förvaltningsberättelse	7
4.1.1	Finansiell analys	7
4.1.2	Sjukfrånvaro	8
4.1.3	Investeringsredovisning	8
4.1.4	Driftredovisning	8
4.1.5	Balanskrav	8
4.1.6	God ekonomisk hushållning	9
4.2	Gemensam förvaltningsberättelse	9
4.3	Obligatorisk information enligt KRL och RKR:s rekommendationer	9
4.4	Resultaträkning	9
4.5	Balansräkning	10
4.6	Kassaflödesanalys	10
4.7	Sammanställd redovisning	11
4.8	Tilläggsupplysningar	11
5	Revisionsfrågor	12

1 Bakgrund

Enligt kommunallagen ska revisorerna bland annat pröva om räkenskaperna är rättvisande. Detta innebär, enligt god revisionssed, att de finansiella rapporterna ska lämna information som ger en rättvisande bild av resultat och ställning i kommunen och att rapporterna upprättas enligt lag om kommunal redovisning (KRL) och god redovisningssed i kommunal verksamhet. Rådet för kommunal redovisning (RKR) är normbildande för god redovisningssed och lämnar rekommendationer som ska följas av kommunerna. Eventuella avsteg från lag och god redovisningssed måste anges i rapporterna.

Bedömningen om de rättvisande räkenskaperna ska biläggas årsredovisningen. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen. Kommunens revisionskontor har på uppdrag från de förtroendevalda revisorerna genomfört granskningen.

Revisionsobjekt är kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, ska den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer. Nämndernas verksamhetsberättelser återfinns i en egen handling och behandlas inte i denna granskning.

2 Revisionsfrågor

Granskningen, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag och god redovisningssed.

3 Granskningens omfattning och metod

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse
- resultaträkning

- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Granskningen har utförts enligt god revisionsred. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett risk- och väsentlighetsperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning, eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande.

Revisorerna granskar om upplysningar finns om eventuella avvikelser från lagstiftningen samt god redovisningssed, och att skälen till avvikelserna har kommenterats. Rättvisande räkenskaper granskas utifrån bland annat fullständighet, riktighet, existens och periodisering samt innehåll och presentation. Uppställningen i förvaltningsberättelsen granskas översiktligt utifrån följsamheten till KRL och rekommendationer. Utifrån detta har vissa stickprov tagits.

Vi har även bedömt följsamheten mot lagens balanskrav och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

I granskningen ingår att bedöma ett urval av de underlag för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

4 Granskningsresultat

Syftet med årsredovisningen är, enligt KRL, att redogöra för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut. Årsredovisningen ska innehålla en förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkningar, kassaflödesanalys och en sammanställd redovisning som omfattar all kommunal verksamhet. Årsredovisningen ska upprättas av kommunstyrelsen och ska vara i läsbar form. Till balansräkningen ska de belopp som ingår specificeras i en särskild förteckning.

4.1 Förvaltningsberättelse

Enligt KRL 4 kap. 1 § ska förvaltningsberättelsen bland annat innehålla en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet inklusive särskilda upplysningar om de anställdas sjukfrånvaro, en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet och hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.

Vidare ska den innehålla en balanskravsavstämning och en utvärdering av mål för god ekonomisk hushållning samt en gemensam förvaltningsberättelse.

Kommunens förvaltningsberättelse redogör dels för styrelsens och nämndernas utveckling och dels för väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret. Vidare framgår i viss omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter.

Kommunen jämför också sin egen kvalitet med andra kommuner inom områdena tillgänglighet, trygghet, delaktighet/information, effektivitet och samhällsutveckling.

4.1.1 Finansiell analys

Kommunens resultat uppgår till 320 mnkr (62 mnkr 2016). Det budgeterade resultatet uppgår till - 61 mnkr och budgetdifferensen uppgår till 380 mnkr. I det budgeterade resultatet ingår 61 mnkr som är ianspråktagande av markeringsar. Det förbättrade resultatet jämfört med budget förklaras främst av ej förbrukade resurs- och reservmedel (156 mnkr), ökade skatteintäkter (87 mnkr) och intäkter från migrationsverket avseende ensamkommande flyktingbarn (86 mnkr).

Vi noterar att driftskostnadsandelen, verksamhetens andel av skatter och finansnetto, har förbättrats med 2,5 procentenheter jämfört med föregående år. Från 99,3 % (2016) till 96,8 % (2017). Andelen ska vara lägre än 100 procent för att kunna bidra till att finansiera investeringarna.

Vi noterar också att ökningen av nettokostnaderna (3,1 %) är lägre än skatteintäkts- och bidragsutvecklingen (6,1 %), vilket är positivt. Nettokostnadsökningen är också lägre än de två föregående åren då nettokostnadsökningen var högre än utvecklingen av skatteintäkter och bidrag.

Ökningen av skatteintäkter och bidrag förklaras av ökad befolkning och extra statsbidrag såsom byggbonus.

Vi bedömer att analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild. Vidare bedöms förvaltningsberättelsen ge en översiktlig beskrivning av verksamhetens utveckling.

4.1.2 Sjukfrånvaro

Vi bedömer att sjukfrånvaron redovisas i enlighet med KRL. Den personalekonomiska redovisningen lämnar också andra uppgifter om personalen i form av diagram och verbal information där personalomsättningen redovisas på kommunnivå. Ytterligare information finns i kommunens personalbokslut.

4.1.3 Investeringsredovisning

Nettoinvesteringarna uppgår till 258 mnkr (243 mnkr 2016) jämfört med budgeterade 363 mnkr. Planenliga avskrivningar uppgick till 177 mnkr (162 mnkr 2016) vilket innebär att investeringarna överstiger årets avskrivningar med 81 mnkr (81 mnkr 2016). Vi konstaterar att avskrivningarna som andel av nettokostnaderna har ökat marginellt de senaste tre åren (0,3 %). Kommunen hyr alla sina verksamhetslokaler. Kostnaderna för lokalhyror har ökat med 7,8 %.

Vi bedömer att investeringsredovisningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets investeringar.

4.1.4 Driftredovisning

Vi bedömer att driftredovisningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget. Driftredovisningen bedöms tillräckligt analyserad i årsredovisningen. För en mer fullständig redovisning sker hänvisning till nämndernas verksamhetsberättelser.

4.1.5 Balanskrav

Av KL framgår att negativa resultat ska regleras och det redovisade egna kapitalet enligt balansräkningen ska återställas. Underskott som uppstår ska återställas under de närmaste tre åren.

Kommunen redovisar för år 2017 ett resultat uppgående till 320 mnkr. Årets resultat efter balanskravsjusteringar, för realisationsvinster, uppgår till 316 mnkr.

Vi bedömer att kommunens balanskravsutredning är korrekt och att kommunen därmed uppfyller balanskravet. Inga tidigare underskott finns att återställa.

4.1.6 God ekonomisk hushållning

Enligt KL ska årsredovisningen innehålla en utvärdering av om målen för god ekonomisk hushållning uppnåtts.

Kommunfullmäktige har fastställt 11 övergripande mål varav ett mål avser det finansiella målet – en ekonomisk hållbar kommun. Totalt finns 65 indikatorer som mäter måluppfyllelsen kopplade till målen.

I årsredovisningen bedöms det finansiella målet utifrån sju indikatorer. Sex av kommunens sju indikatorer som mäter det finansiella målet uppnås för 2017.

För de övriga tio övergripande målen redovisas för vart och ett av målen i vilken riktning de indikatorer som är kopplade till respektive mål pekar. Någon utvärdering av målen har inte gjorts.

Utöver detta har fullmäktige särskilt beslutat om nämnders och styrelsers budget och mål för 2017. Målen följs upp i nämndernas verksamhetsberättelser. I årsredovisningen redovisas i viss omfattning verksamheternas måluppfyllelse. Revisionens bedömning av måluppfyllelse är redovisade i respektive nämnds och styrelsens revisionsberättelse.

Vi bedömer utifrån kommunens redovisning, att det finansiella målet uppnås för 2017. För de övriga 10 målen har ingen uppföljning gjorts.

4.2 Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen i enlighet med RKR 8.2.

4.3 Obligatorisk information enligt KRL och RKR:s rekommendationer

I förvaltningsberättelsen redovisas upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser i enlighet med RKR 7.1 som en del av uppföljningen av fullmäktiges föreskrifter om förvaltningen av pensionsmedel.

4.4 Resultaträkning

Resultaträkningen ska redovisa samtliga intäkter och kostnader.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild över årets resultat. Resultaträkningen är uppställd i enlighet med KRL. Det finns utförliga kommentarer om väsentliga faktorer som påverkat det ekonomiska resultatet och avvikelserna gentemot budgeten.

Avvikelser kommenteras nedan:

- Kommunen erhöll 2016 ett statsbidrag (58 mnkr) för ökat bostadsbyggande. Beloppet periodiserades till 2017. Kommunen har

därmed gjort ett avsteg från SKLs tolkning, som föreskriver att dessa bidrag ska intäktsföras samma år kommunen erhåller pengarna. På samma sätt har kommunen periodiserat det statsbidrag som avser 2017 (39,5 mnkr) till 2018. Nettoeffekten av bidraget erhållet 2016 minskat med bidraget erhållet 2017 är 18,5 mnkr.

- I 2016 års bokslut redovisade kommunen utbetalda ersättningar för ensamkommande flyktingbarn från Migrationsverket om 101,3 mnkr som en post i balansräkningen istället för som intäkt. Kommunen gjorde därmed ett avsteg från RKR:s rekommendation 18.1 ”intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar”¹ som föreskriver att dessa bidrag ska redovisas samma år kostnaderna uppstår. 2017 redovisar kommunen 51,2 mnkr av dessa intäkter i resultaträkningen. Resterande medel (50,1 mnkr) planeras att förbrukas 2018. Vi noterar att kommunen genomför en successiv anpassning till rekommendationerna för statsbidrag.

4.5 Balansräkning

Balansräkningen ska redovisa kommunens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital vid räkenskapsårets utgång.

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital. Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter. Vi bedömer att tillgångarna, avsättningarna och skulderna i allt väsentligt existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL.

Enligt International Standard of Auditing (ISA) ska revisionen erhålla engagemangsbesked, adresserade till revisionen, från finansinstitut med vilka kommunen har någon förbindelse, tillgång eller skuld. I år noterar vi att det fungerat i tillräcklig omfattning.

Avvikelse kommenteras nedan:

- Likt varje år sedan den s.k. blandmodellen för redovisning av pensioner infördes har kommunen gjort avsteg från den lagstadgade redovisningsprincipen och redovisat pensionerna enligt fullfonderingsmodellen.

4.6 Kassaflödesanalys

I kassaflödesanalysen ska kommunens finansiering och investeringar under räkenskapsåret redovisas.

Vi bedömer att kassaflödesanalysen uppfyller kraven enligt KRL och är upprättad enligt RKR 16.2. Kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar och noter finns i tillräcklig omfattning.

4.7 Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningens syfte är att ge en helhetsbild av kommunens ekonomiska åtaganden oberoende av i vilken juridisk form verksamheten bedrivs.

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden.

Vi bedömer att i allt väsentligt har KRL:s krav uppfyllts samt att rekommendationen 8:2 från RKR har följts.

4.8 Tilläggsupplysningar

Vi bedömer att årsredovisningens tilläggsupplysningar uppfyller KRL:s krav och i övrigt lämnas i enlighet med god redovisningssed. Det innebär att:

Tillämpade redovisningsprinciper beskriver varje särskild redovisningsprincip och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.

Viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt kassaflödesrapport som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt specificeras och preciseras i notupplysningar.

5 Revisionsfrågor

Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?

Vi bedömer att årsredovisningen i all väsentlighet redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vår bedömning, utifrån kommunens redovisning, är att det finansiella målet uppnås för 2017.

För de övriga tio övergripande målen redovisas för vart och ett av målen i vilken riktning de indikatorer som är kopplade till respektive mål pekar. Någon utvärdering av målen har inte gjorts.

Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?

Kommunen redovisar för år 2017 ett resultat uppgående till 320 mnkr. Det finns inga tidigare underskott att återställa. Kommunen redovisar ett balanskravsresultat om 316 mnkr. Balanskravsavstämningen redovisar att kommunen uppfyller balanskravet.

Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed med följande undantag: redovisning av pensioner enligt fullfonderingsmodellen.